

เวชบันทึกศิริราช

เวชบันทึกศิริราช

SIRIRAJ MEDICAL BULLETIN

ISSN 2697-4436

ปีที่ 15 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2565

การปรับ
สภาพบ้าน
สำหรับผู้ป่วยสูงวัย

การแพทย์แผนไทยประยุกต์ศิริราช
Siriraj Applied Thai Traditional Medicine

เวชบัณฑิตศิริราช

จัดพิมพ์โดยอนุมติของคณะกรรมการ
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

เวชบัณฑิตศิริราช

เป็นวารสารวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ
ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัย
มหิดล เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเปิด
โอกาสให้เสนอผลงานวิจัย และวิชาการ (Research
Article) บทความทางวิชาการที่น่าสนใจ (Academic
Article) ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อวงการแพทย์ และ
สาธารณสุข และผู้สนใจทั่วไป บทความที่เผยแพร่
ในเวชบัณฑิตศิริราชมีการควบคุมคุณภาพ โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) และสามารถใช้อ้าง
ประเึนเพื่อความก้าวหน้าในสายงานของบุคลากร
สายสนับสนุน

เวชบัณฑิตศิริราช

ผ่านการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการกลุ่มที่ 2
ในฐานข้อมูล TCI

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย บทความ
วิชาการด้านการแพทย์ และสาธารณสุขในวงกว้าง

กำหนดออก

ปีละ 4 เล่ม ในเดือนมกราคม - มีนาคม,
เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน
และตุลาคม - ธันวาคม

ระบบการจัดการวารสารออนไลน์

เวชบัณฑิตศิริราช ได้ใช้ระบบการจัดการวารสาร
ออนไลน์ Thai Journals Online (ThaiJo)

ThaiJo ได้รับการติดตั้ง และดูแลโดยศูนย์ดัชนี
การอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Citation Index
Centre, TCI) จากการสนับสนุนของสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อพัฒนาคุณภาพ
วารสารไทยในฐานข้อมูล TCI ให้มีมาตรฐานสากล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน
“วารสารเวชบัณฑิตศิริราช” ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ผู้สนใจสามารถส่งบทความผ่านอีเมลหรือศึกษา
รายละเอียดเพิ่มเติมที่เว็บไซต์

<https://he02.tci-thaijo.org/index.php/simedbul/index>

<https://he02.tci-thaijo.org/index.php/simedbul/index>

เวชบันทึกศิริราช

เพื่อสืบทอดเอกลักษณ์ ไทยของสารศิริราช
มุ่งสู่มาตรฐานวารสารการแพทย์ของไทย

จัดพิมพ์โดยอนุมัติของคณะกรรมการคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ
ศ.นพ.ธวัชชัย อัครวิพุธ
ศ.ดร.นพ.วรุฒม์ ไล่ห้สิริวัฒน์
รศ.พญ.เจนจิต ฉายะจินดา
รศ.ดร.นพ.เชิดศักดิ์ ไอรณรัตน์
รศ.นพ.ประภัทร วาณิชพงษ์พันธุ์

บรรณาธิการบริหาร
บรรณาธิการ
รองบรรณาธิการ
รองบรรณาธิการ
รองบรรณาธิการ
รองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

ภายในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.ดร.พญ.นิศาตร์ตัน โอภาสเกียรติกุล
ผศ.ดร.นพพล เผ่าสวัสดิ์
กพญ.วรรณดี พลาบุภาพ
ภญ.วิมล อนันต์สกุลวัฒน์

กองบรรณาธิการ

ภายนอกคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รศ.นพ.สุรสิทธิ์ ชัยทองวงศ์วัฒนา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผศ.พญ.อภิรดี จิรัฐติกาลโชติ

วิทยาลัยพยาบาลสหราชอาณาจักร

ผศ.ดร.บุหงา ตโนภาส

โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช

นาวาอากาศโท รศ.นพ.สุขุม ศิลปอาชา

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ

กระทรวงสาธารณสุข
นพ.ดร.วิรุฬห์ ลิมสวาท

สำนักงานโรคเอดส์วันโรค และโรคติดต่อ ทางเพศสัมพันธ์

พญ.รสพร กิตติเยวมาลัย

โรงพยาบาลนพรัตน์ราชธานี

กรุงเทพมหานคร

พญ.ชนันยา ห่อเกียรติ

โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์

จังหวัดอุบลราชธานี

นพ.ชัยอนันต์ โสดาภักดี

โรงพยาบาลบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

นพ.เชาวนิศ พิมพรัตน์

โรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น

จังหวัดขอนแก่น

พญ.ศรินภา ศิริพร ณ ราชสีมา

สำนักงาน

อาคารเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ชั้น 2 ห้อง 207 คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์ 0-2419-2888

Email

sijournal92@gmail.com

“บทความต่างๆ ที่ปรากฏในเวชบันทึกศิริราชเป็นผลงานจากความคิดหรืองานวิจัยของผู้เขียนและ / หรือคณะผู้เขียน
ถือเป็นความรับผิดชอบและลิขสิทธิ์ของผู้เขียนและ / หรือคณะผู้เขียนตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537”

สารบัญ

- 209 แพทย์ราชบัณฑิต: จากอดีตถึงปัจจุบัน และบทบาทในอนาคตสำหรับสังคมไทย
ศาสตราจารย์ นายแพทย์สัญญา สุขพนิชนันท์
- 221 ลักษณะทางคลินิก ปัจจัยกระตุ้น การรักษา ในผู้ป่วยหัวใจล้มเหลวเฉียบพลัน
ฤดีกร อื้อเศรษฐศักดิ์, อชิรญา พักเจ้า, ภัทรศยา ฤกษ์รัตน์
- 228 กิจกรรมทางกายหรือการออกกำลังกายระหว่างตั้งครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์ความเสี่ยงต่ำที่โรงพยาบาลศิริราช
มารีอา อาซาดเดกาน, รัชชนก ไชยเพิ่ม, ชัยวัฒน์ ผาติหัตถกร, ดิฐกานต์ บริบูรณ์ศิริฐาน, อรวรรณ พันิจเลิศสกุล, อังสุมา ชูประคอง
- 238 การปรับสภาพบ้านแบบออนไลน์เพื่อป้องกัน การพลัดตกหกล้มสำหรับผู้ป่วยสูงวัยในชุมชน
มารีอา อาซาดเดกปฏิพล ก้าวงามพานิชย์, แสงรวี พุกทสอน
- 246 การพยาบาลผู้สูงอายุที่มีภาวะกลืนปัสสาวะไม่อยู่
วิมล แซ่ก๊วย, ศุภวิช เหลืองภัทรวงศ์, สุทธิ เลี่ยมหมาด, สกลรัฐ ทิตอร่าม
- 254 การผ่าตัดเปลี่ยนข้อเข่าเทียมด้วยหุ่นยนต์ช่วยผ่าตัด
ตะวัน อินทียนราวุธ, ชัยวัฒน์ อาชาวกุลเทพ, สุธี กล่อมจิตเจริญ
- 260 สายตาผู้สูงอายุและการมองที่ใกล้
ประภัสสร แสงศรี, วิจารณ์ วัชรพลากร, ธรรมบุญ สุรชาติกำธรกุล
- 266 ทัศนศึกษา กระต้อม และฟ้าทะลายโจร เรื่องที่ต้องทำความเข้าใจในงานระดับความรู้ลึก
อังคณา ประวัฑฒิตีสุข, วิไลพร สุพรรณ, ภัทราภรณ์ สมบุษย์, ขนิษฐา วรसानนท์, พงศ์ธรรมา วิจิตเวชไพศาล
- 275 การบูรณาการการสร้างเสริมสุขภาพ และปัญญาประดิษฐ์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัย
ธนรัช เป้าซัง, ภัทรานุช นามดี, เจษฎา สุวรรณวารีย์, ปิยะฤทธิ์ อภิธิชัยวงศ์, กมลวรรณ วรรณขำ
- 281 การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูแพทย์
ภัทรพร นาคนาเกร็ด, เกียรติยศ กุลเดชชัยชาญ, เชิดศักดิ์ ไธรมณีรัตน์

Physician Fellows of the Royal Society of Thailand: From Past to Present and Future Roles for Thai Society

Professor Dr. Sanya Sukpanichnant

Associate Fellow in Investigative Medicine, Field of Medicine and Dentistry, Academy of Science, The Royal Society of Thailand

Department of Pathology, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok, Thailand

Siriraj Medical Bulletin 2022;15(4): 209-220

Abstract

Thirty Physician Fellows of the Royal Society of Thailand at the Academy of Science in the Royal Society of Thailand have been bestowed during the past 80 years from 1942 to 2022. They have performed their assigned duties according to the Royal Institute Act (B.E. 2476, 2485, 2544) and the Royal Society Act (B.E. 2558), especially academic aspects, for the government, governmental services, private sectors, and Thai people in general – worth as the Fellows of the Royal Society of Thailand. They play an important role in coinage for medical terminology in Thai to keep the standard of Thai language usage in medical field so that Thai people can understand these medical terms properly, facilitating the medical knowledge dissemination to the public. Nevertheless, advance in technologies and communication through various facilities are challenging for not only Physician Fellows but also all Fellows of the Royal Society of Thailand. The future roles of Physician Fellows for Thai society needs participation from all stakeholders in the society that should better concern more toward our living world.

Keywords: Physician Fellow of the Royal Society of Thailand, Academy of Science, Royal Society of Thailand, Royal Institute Act, Royal Society Act, coinage for medical terminology in Thai

Correspondence to: Professor Dr. Sanya Sukpanichnant

Email: sanya.suk@mahidol.ac.th

Received: 17 May 2022

Revised: 17 May 2022

Accepted: 6 June 2022

<http://dx.doi.org/10.33192/smb.v15i4.257713>

แพทย์ราชบัณฑิต: จากอดีตถึงปัจจุบัน และบทบาทในอนาคตสำหรับสังคมไทย

ศาสตราจารย์ นายแพทย์สัญญา สุขพลินพันธ์

ภาควิชาชีวเวชศาสตร์ชั้นสูง ประสาทวิทยาแพทยศาสตร์และทันตแพทยศาสตร์ สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา
ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

แพทย์ราชบัณฑิตในสำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา มีทั้งหมด 30 คนในช่วงเวลา 80 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2485 จนถึงปี พ.ศ. 2565 ทั้งหมดได้ทำงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ. 2476, 2485, 2544) และพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. 2558 โดยเฉพาะในแง่วิชาการให้กับรัฐบาล หน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป สมกับที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นราชบัณฑิต มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการบัญญัติศัพท์แพทยศาสตร์เพื่อให้มีการใช้ภาษาไทยในวงการแพทย์ได้เป็นมาตรฐาน และสื่อสารให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าใจตรงกัน ตลอดจนเผยแพร่ความรู้ทางแพทย์ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อย่างไรก็ตาม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เป็นเรื่องท้าทายบรรดาราชบัณฑิตทั้งหลายไม่เฉพาะแต่แพทย์ราชบัณฑิต บทบาทของแพทย์ราชบัณฑิตในอนาคตสำหรับสังคมไทยอาจจะต้องพิจารณาโดยผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดในสังคม ซึ่งควรที่จะขยายออกไปร่วมในบริบทของสังคมโลก

คำสำคัญ: แพทย์ราชบัณฑิต, สำนักวิทยาศาสตร์, ราชบัณฑิตยสภา, พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน, พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา, การบัญญัติศัพท์แพทย์ไทย

(บทความนี้แสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ไม่ได้มีความเห็นของสำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภาแต่อย่างใด)

แพทย์ราชบัณฑิต: จากอดีตถึงปัจจุบัน

ราชบัณฑิตยสภาได้รับการสถาปนาครบ 96 ปีในปี พ.ศ. 2565 นี้ นับจากวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2469 วันที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศตั้งราชบัณฑิตยสภา (สะกด “ราชบัณฑิตยสภา” ตามราชกิจจานุเบกษา) ให้ทำหน้าที่คล้ายกรมราชบัณฑิตในกระทรวงราชการฝ่ายพลเรือนแต่โบราณสำหรับ “ทรงตั้งผู้มีความรู้ศึศาสตราคมไว้รับราชการ” โดยทรงให้พัฒนาอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ของกรมการหอพระสมุดให้มากขึ้น ในครั้งนั้น มีเพียง 3 แผนก คือ วรรณคดี โบราณคดี และศิลปการ ซึ่งนอกจากดูแลหอพระสมุด พิพิธภัณฑสถาน โบราณสถานต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดีแล้ว ยังต้องทำนุบำรุงการต่าง ๆ ในแผนกทั้งสามให้เจริญรุ่งเรือง อีกทั้งวินิจฉัยคดีต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจของราชบัณฑิตยสภาเมื่อมีรับส่งส่งไปปรึกษา แล้วนำความขึ้นกราบบังคมทูล¹ แต่ต่อมา หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 แล้ว ราชบัณฑิตยสภาถูกเปลี่ยนชื่อเป็นราชบัณฑิตยสถานตามพระ

ราชบัญญัติที่ได้ตราไว้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2476 (ซึ่งเดิมนับเป็นวันสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน แต่ปัจจุบัน ราชบัณฑิตยสภาใช้วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2469 เป็นวันสถาปนาราชบัณฑิตยสภาดังที่ได้แสดงไว้ข้างต้น)

ราชบัณฑิตยสถานมีหน้าที่ 3 ประการ คือ 1) กระทำการค้นคว้าในสรรพวิชา แล้วนำออกเผยแพร่ให้เป็นคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองและประชาชน 2) ทำการติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้กับสมาคมปราชญ์ในนานาประเทศ และ 3) ให้ความเห็นและคำปรึกษา หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่รัฐบาลในเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาการ ซึ่งรัฐบาลได้ร้องขอ ทั้งนี้ ได้แบ่งกิจการของราชบัณฑิตยสถานออกเป็น 3 สำนัก คือ 1) สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง 2) สำนักวิทยาศาสตร์ และ 3) สำนักศิลปกรรม โดยให้มีประธานและเลขาธิการประจำทุกสำนัก จากนั้น ให้ราชบัณฑิตทุกสำนักประชุมเลือกนายก อุปนายก และเลขาธิการสำหรับราชบัณฑิตยสถาน มีการกำหนดจำนวนราชบัณฑิตสำหรับแต่ละสำนักอย่างชัดเจน คือ สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง 11 คน

สำนักวิทยาศาสตร์ 11 คน และสำนักศิลปกรรม 8 คน สำหรับวิชา แพทยศาสตร์ซึ่งจัดอยู่ในสำนักวิทยาศาสตร์ซึ่งมี 10 สาขาวิชานั้น ได้กำหนดจำนวนราชบัณฑิตไว้ 2 คน² ในเบื้องต้นได้มีการแต่งตั้ง ภาควิชาขึ้นก่อน ซึ่งแพทย์ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นภาควิชา 2 คน แรก เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 คือ พระอภัยมณีราพาท พิศาล (กำจร พलगูร นักเรียนแพทย์ศิริราชรุ่น 19 ที่ได้รับทุนรัฐบาล สยามไปเรียนแพทย์ที่ประเทศอังกฤษ) กับหลวงเฉลิมคัมภีร์เวชช์ (ศ. นพ.เฉลิม พรหมมาส ศิริราชรุ่น 23)^{3,4} ทั้งสองเป็นอาจารย์ผู้ใหญ่ ของโรงเรียนแพทย์ศิริราช ซึ่งในขณะนั้นเป็นคณะแพทยศาสตร์และ ศิริราชพยาบาล สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีศาสตราจารย์ นายแพทย์ Aller G. Ellis เป็นคณบดีและผู้อำนวยการโรงพยาบาล ศิริราช ส่วนพระอภัยมณีราพาทพิศาลเป็นศาสตราจารย์ หัวหน้า ภาควิชาอายุรศาสตร์ และหลวงเฉลิมคัมภีร์เวชช์เป็นศาสตราจารย์ หัวหน้าภาควิชาพยาธิวิทยา⁵

ต่อมา พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2485 เปลี่ยนแปลงการแบ่งประเภทวิชาของสำนัก โดยสำนัก วิทยาศาสตร์แบ่งออกเป็น 3 ประเภทวิชา คือ วิทยาศาสตร์กายภาพ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ โดยวิชาแพทยศาสตร์ จัดอยู่ในวิทยาศาสตร์ประยุกต์⁶ และได้มีประกาศโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้แพทย์ภาควิชา 2 คนแรกข้างต้นเป็นราชบัณฑิตในวิชา วิทยาศาสตร์ประยุกต์พร้อมกับอาจารย์ศิริราชอีก 5 คน เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2485 คือ ศ. นพ.เต็ม บุนนาค (จบแพทย์จาก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์เมื่อปี พ.ศ. 2470 เทียบเท่าศิริราชรุ่น 33), ศ. นพ.หลวงลิขิตธรรมศรีพัตต์ (ลิขิตธรรมศรีพัตต์ นักเรียนแพทย์ศิริราชรุ่น 24 ที่ได้รับทุนจากสมเด็จพระบรมราชชนกไปเรียนแพทย์ที่ประเทศ สหรัฐอเมริกา), ศ. นพ.หลวงพิณพาทย์พิทยาภท (พิณ เมืองแมน สอบได้ทุนเล่าเรียนหลวง จบแพทย์จากโรงเรียนแพทย์เจฟเฟอร์สัน สหรัฐอเมริกาเมื่อปี พ.ศ. 2469 เทียบเท่าศิริราชรุ่น 32), ศ. นพ.สุด แสงวิเชียร (ศิริราชรุ่น 36), และ ศ. นพ.อวย เกตุสิงห์ (ศิริราชรุ่น 38) นอกจากนี้แล้ว ยังมีแพทย์ทหารอีก 1 คนที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นราชบัณฑิต คือ พันโท นายแพทย์ หลวงนิตยเวชชวิ ศิษย์ (นิต เปาเวทย์ นักเรียนแพทย์ศิริราชรุ่น 24 กำลังเรียนอยู่ ปี 4 ขณะที่ได้รับทุนพระราชทานจากสมเด็จพระบรมราชชนก ให้ ไปเรียนแพทย์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาพร้อมหลวงลิขิตธรรมศรีพัตต์) นับเป็นแพทย์ราชบัณฑิตรุ่นแรกจำนวนทั้งหมด 8 คนในบรรดา ราชบัณฑิตในวิทยาศาสตร์ประยุกต์ 21 คนแรก ราชบัณฑิตรุ่นแรก ที่เหลืออีก 31 คน แบ่งเป็นราชบัณฑิตในวิทยาศาสตร์กายภาพ 6 คน วิทยาศาสตร์ชีวภาพ 7 คน ปรัชญา 3 คน สังคมศาสตร์ 5 คน ประวัติศาสตร์ 3 คน วรรณศิลป์ 2 คน สถาปัตยกรรมศาสตร์ 3 คน และ วิจารณ์ศิลป์ 2 คน รวมราชบัณฑิตรุ่นแรกทั้งหมด 52 คน (หมายเหตุ: ในประกาศพิมพ์ลำดับผิด โดยมีลำดับที่ 51 ซ้ำ 2 คน)^{4,7-9}

ในปี พ.ศ. 2485 มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในวงการ แพทย์ไทย คือ การสถาปนามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ซึ่งมีคณะ แพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสัตว

แพทยศาสตร์ และคณะเภสัชศาสตร์ ขึ้นตรงกับกรมมหาวิทยาลัย แพทยศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข โดยมี ศ. นพ.เฉลิม พรหมมาส ราชบัณฑิต (อายุ 46 ปี) เป็นอธิบดีกรมฯ ส่วนพระอภัยมณีราพาท พิศาล ราชบัณฑิต (อายุ 50 ปี) ดำรงตำแหน่งเป็นคณบดีของคณะ แพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล และยังเป็นหัวหน้าภาควิชา อายุรศาสตร์และภาควิชากายวิภาคศาสตร์อีกด้วย นอกจากนี้ หลวง พิณพาทย์พิทยาภท ราชบัณฑิต (อายุ 42 ปี) เป็นผู้อำนวยการโรง พยาบาลศิริราชและหัวหน้าภาควิชารังสีวิทยา ศ. นพ.เต็ม บุนนาค ราชบัณฑิต (อายุ 48 ปี) เป็นหัวหน้าภาควิชาสรีรศาสตร์-นรีเวชวิทยา หลวงลิขิตธรรมศรีพัตต์ ราชบัณฑิต (อายุ 45 ปี) เป็นหัวหน้าภาควิชา สรีรวิทยา โดยมี ศ. นพ.อวย เกตุสิงห์ ราชบัณฑิต (อายุ 34 ปี) เป็น รองหัวหน้าภาควิชา และ ศ. นพ.สุด แสงวิเชียร ราชบัณฑิต (อายุ 35 ปี) เป็นหัวหน้าภาควิชากายวิภาคศาสตร์ต่อจากพระอภัยมณีราพาท พิศาลในปีเดียวกันนี้ ส่วนหลวงนิตยเวชชวิศิษย์ ราชบัณฑิต (อายุ 46 ปี) เป็นอธิบดีกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข^{5,9}

แพทย์ราชบัณฑิตทั้งแปดทำหน้าที่ให้กับราชบัณฑิตยสถาน โดยได้ทำหน้าที่ตามที่ได้แสดงไว้ข้างต้นให้กับราชบัณฑิตยสถานอย่าง ครบถ้วน มีผลงานที่โดดเด่น คือ การบัญญัติศัพท์แพทย์ โดยมีการ ประกาศใช้ศัพท์แพทย์ จำนวน 68 หน้า โดยนายกรัฐมนตรี ผ่าน สำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2487¹⁰ นอกจากนี้ เป็นการมีส่วนร่วมทางวิชาการให้กับราชบัณฑิตยสถาน ในการออก วารสารราชบัณฑิตสารเล่มแรก (สะกด “ราชบัณฑิตสาร สำนักวิทยาศาสตร์” ในขณะนั้น) และร่วมเขียนบทความสำหรับสารานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน^{11,12} แต่โดยส่วนตัวของแพทย์ราชบัณฑิตแล้วเกือบ ทั้งหมดเป็นอาจารย์โรงเรียนแพทย์ ซึ่ง ศ. นพ.เฉลิม พรหมมาส ราช บัณฑิต มีบทบาทของผู้บริหารที่โดดเด่นจนได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (23 กันยายน - 26 ธันวาคม พ.ศ. 2500 และ 1 มกราคม-20 ตุลาคม พ.ศ. 2501) มีบทบาทสำคัญ ในการก่อตั้งโรงเรียนแพทย์แห่งที่ 2 และ 3 ของประเทศ คือ คณะ แพทยศาสตร์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (เปิดการเรียนการสอนได้เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2490) และคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย แพทยศาสตร์ โดยมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2503 (หมายเหตุ : หลวงนิตยเวชชวิศิษย์ ราชบัณฑิต อธิบดีกรม การแพทย์ในขณะนั้น ได้เสนอให้โอนโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ให้ แก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์สำเร็จอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2502) นอกจากนี้ ศ. นพ.เฉลิม พรหมมาส ราชบัณฑิต ยังมีบทบาทสำคัญในการก่อตั้งคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย แพทยศาสตร์ พ.ศ. 2491 (คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดลในปัจจุบัน), คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัย แพทยศาสตร์ พ.ศ. 2500 (คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน), และโรงเรียนเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. 2499 (คณะเทคนิค การแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน)¹³

เวชบัณฑิตศิริราช

จัดพิมพ์โดยอนุมติของคณะกรรมการ
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

เวชบัณฑิตศิริราช

เป็นวารสารวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ
ของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัย
มหิดล เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเปิด
โอกาสให้เสนอผลงานวิจัย และวิชาการ (Research
Article) บทความทางวิชาการที่น่าสนใจ (Academic
Article) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อวงการแพทย์ และ
สาธารณสุข และผู้สนใจทั่วไป บทความที่เผยแพร่
ในเวชบัณฑิตศิริราชมีการควบคุมคุณภาพ โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) และสามารถใช้อ้าง
ประเมนเพื่อความก้าวหน้าในสายงานของบุคลากร
สายสนับสนุน

เวชบัณฑิตศิริราช

ผ่านการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการกลุ่มที่ 2
ในฐานข้อมูล TCI

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย บทความ
วิชาการด้านการแพทย์ และสาธารณสุขในวงกว้าง

กำหนดออก

ปีละ 4 เล่ม ในเดือนมกราคม - มีนาคม,
เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน
และตุลาคม - ธันวาคม

ระบบการจัดการวารสารออนไลน์

เวชบัณฑิตศิริราช ได้ใช้ระบบการจัดการวารสาร
ออนไลน์ Thai Journals Online (ThaiJo)

ThaiJo ได้รับการติดตั้ง และดูแลโดยศูนย์ดัชนี
การอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Citation Index
Centre, TCI) จากการสนับสนุนของสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เพื่อพัฒนาคุณภาพ
วารสารไทยในฐานข้อมูล TCI ให้มีมาตรฐานสากล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน
“วารสารเวชบัณฑิตศิริราช” ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ผู้สนใจสามารถส่งบทความผ่านอีเมลหรือศึกษา
รายละเอียดเพิ่มเติมที่เว็บไซต์

<https://he02.tci-thaijo.org/index.php/simedbul/index>

<https://he02.tci-thaijo.org/index.php/simedbul/index>

